

Suntažnieks

SUNTAŽU PAGASTA LAIKRAKSTS

Nr. 11 (259)

Piektdiena, 2015. gada 27. novembris

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Ārstu prakses pacientu pieņemšanas laiki

- Sakoptākās lauku sētas Ogres novadā

- Stāsts par zviedru brīvkundzi Katarinu Suntažos un J.K. Broci

- "Gada skolotājs 2015"

- Par ko rakstīja avīzes pirms 100 gadiem

- Skolas ziņas

- Kultūras namā novembrī

Mēs būsim tā, mēs būsim tā:
kā margrietiņas vainagā,
kā bērzu rinda ceļmalā,
kā gliemežvāki jūrmalā -
kā baltā svītra karogā,
kā baltā svītra karogā.

(M.Cielēna)

ĀRSTU PRAKSES PACIENTU PIEŅEMŠANAS LAIKI SUNTAŽU PAGASTA DOKTORĀTĀ

Ineses Volkopas ģimenes ārsta prakses pacientu pieņemšanas laiks

Pacientu pieņemšanas laiks:
P., C., P. 09:00 – 13:00
O. 8:00 – 12:00
T. 15:00 – 19:00

Akūto pacientu pieņemšana notiek katras dienas pieņemšanas laikā pirmo stundu. Pārējā laikā pacien-

tus pieņem ar iepriekšēju pierakstu. Mājas vizīšu pieteikšana pa telefonu katru darba dienu līdz 15:00. Ārsta prakses telefona nr.: 65037008

SIA "MEDControl", ģimenes ārsta un ārsta palīga pacientu pieņemšanas laiks

Ģimenes ārsta Andīnas Rences
pacientu pieņemšanas laiks:

P. 15:00 – 19:00
O. 08:00 – 13:30; 15:00 – 19:30
Pk. 09:00 – 14:00

Ārsta palīga Lidijas Putniņas
pacientu pieņemšanas laiks:

P. 09:00 – 13:00
T. 08:30 – 12:00
C. 08:30 – 13:00
Ārsta prakses tālr. Nr 65037238.

SAKOPTĀKĀS LAUKU SĒTAS OGRES NOVADĀ

Piedaloties Ogres novada pašvaldības domes organizētajā konkursā "Ogres novada sakoptākā sēta 2015", noskaidrotas arī Suntažu pagasta sakoptākās sētas.

Nominācijā "Sakoptākā ražošanas un pakalpojumu sniegšanas vieta ciemā 2.vietu Ogres novadā ieguvusi SIA "Suntažu aptieka" un tās īpašniece Dzidra Laģe.

Par sakoptākajām lauku sētām Suntažu pagastā atzītas:

- 1.vieta - lauku sēta "Laubežkalns" (Jānis Ķaune);
2. vieta - lauku sēta "Copes" (Taivo Rava);
3. vieta - lauku sēta "Kumeļi" Viktors Gisičs.

„GADA SKOLOTĀJS 2015”

5.novembrī notika Ogres novada pašvaldības balvas "Gada Skolotājs 2015" svinīgā pasniegšana.

Konkursa mērķis ir izteikt atzinību un apbalvot Ogres novada pašvaldības izglītības iestāžu pedagogus par ieguldījumu skolēnu mācību un audzināšanas darbā un motivēt pedagogus un izglītības iestādes skolēnu mācību un audzināšanas darba kvalitātes paaugstināšanai.

Kopumā balvas "Gada Skolotājs 2015" tika pasniegtas nominācijās "par inovācijām izglītības procesā", "par mūsdienīgu un kvalitatīvu izglītības darba organizāciju un vadību", "par ieguldījumu un sasniegumiem audzināšanas un ārpusstundu darbā", "par mūža ieguldījumu izglītībā" un "par ieguldījumu un sasniegumiem atbalsta pasākumu nodrošināšanā izglītojamajiem". Kopumā izglītības iestādes bija izvirzījušas 63 skolotājus.

Pasākuma sākumā tika pasniegtas Izglītības un zinātnes ministrijas

Foto no www.ogresnovads.lv

Atzinības raksts Suntažu vidusskolas mūzikas skolotājai **Inītai Andževai** par nozīmīgu ieguldījumu izglītības jomā.

Nominācijā "Par mūža ieguldījumu" balvu saņēma Jaunogres vidusskolas skolotāja Ludmila Karasjova, taču izvirzīta balvai bija arī Suntažu vidusskolas skolotāja **Aina Linde**.

Par mūsdienīgu un kvalitatīvu izglītības darba organizāciju balvu "Gada skolotājs 2015" saņēma VPIL "Taurenītis" vadītāja Ingrida Mārīņa. Šai nominācijai izvirzīta bija arī Suntažu

vidusskolas direktore **Astrīda Ārmāne**.

Katrā no nominācijām gada balvai ieteikto pedagogu skaits bija krietni lielāks, līdz ar to daudzi palika ārpus nolikumā noteiktā piecinieka. Svinīgajā pasākumā šie pedagogi saņēma ziedus.

Nominācijai "Par inovatīvu un radošu mācību procesa nodrošināšanu darbā ar izglītojamajiem" bija izvirzīti deviņi pedagogi, tajā skaitā arī Suntažu vidusskolas skolotāja **Ieva Glūdiņa**.

Nominācijā "Par nozīmīgu ieguldījumu un augstiem sasniegumiem ārpusstundu darbā ar izglītojamajiem" uz gada balvu pretendēja arī Suntažu vidusskolas skolotāja **Valda Tuča**.

Balvas pasniegšanu vadīja «Radio Skonto» programmu vadītājs Valdis Melders, bet skolotājus ar muzikāliem pārsteigumiem priecēja vokālā grupa "Framest". Pēc svinīgā pasākuma visus gaidīja milzīga svētku torte.

Izraksts no www.ogresnovads.lv

SKOLAS ZIŅAS

Lāčplēša diena

Lāčplēša diena ir visu latviešu karavīru un brīvības cīnītāju piemiņas diena. Suntažu vidusskolā Lāčplēša dienas atzīmēšana šogad sākās ar „Vīru spēlēm”, ko 5.-12. klases skolēniem organizēja skolas Jaunsardzes dalībnieki instruktora Edgara Kristapura vadībā. Sākumskolai cīņpilnas aktivitātes noorganizēja

7. klase. Šeit gan puīšu sniegumu uzlaboja katras klases karsējmeiteņu uzmundrinājums. Bija padomāts gan par atribūtiem, gan kopējo tēlu. Un, ja karsējmeiteņu pulciņam pievienojas arī audzinātājas...

Bet vakarā pagasta autobuss ar 53 lieliem un maziem suntažniekiem devās uz Lāpu gājienu un Latvijā pirmā monumentālā karoga svinīgo

pacelšanu Ogrē.

Lāpu gājiens, skatot grupas "Aujli" dūdām un bungām, sākās pie Strēlnieku cīņu atceres zīmes Daugavas malā. Pirmais apstāšanās punkts bija Brīvības ielā, pie Kūrmājas, kur šogad norisinājās līdz šim nebijis notikums. Pie Kūrmājas, Brīvības ielā virs pilsētas 20m augstumā uzvījās 50 kvadrāmetru liels Latvijas monumentālais karogs. Tas

SKOLAS ŽIŅAS

tika pacelts īpašā atklāšanas ceremonijā, kurā piedalījās ne tikai lāpu gājiena dalībnieki, bet arī ļoti daudz Ogres un novada pagastu iedzīvotāju.

Ar šo īpašo notikumu visus ogrēniešus sveica arī Latvijas Republikas prezidents Raimonds Vējonis, kurš uzteica ogrēniešu veikumu tautas un valsts vēsturiskā piemiņas un vērtību saglabāšanā. Prezidents pauda gandarījumu par latviešu strēlnieku piemiņai izveidoto zīmi pie Ogres salas – šī piemiņas zīme tagad ir kļuvusi par pulcēšanās vietu patriotiskos pasākumos.

„Ogre ir pirmā pilsēta Latvijā, kas īstenojusi šādu patriotisku projektu, gatavojoties Latvijas Republikas 100.gada dienai, kas Latvijai apritēs 2018.gadā” teica Latvijas Karoga biedrības priekšsēdētājs Rihards Kols pirms monumentālā karoga pacelšanas.

Karogs tika iznests, skanot grupas „Auļi”, ritmiskajai un tautiskajai mūzikai, bet pacelts, svinīgi skanot Latvijas Republikas himnai „Dievs, svētī Latviju!”.

Karogu iesvētīja arī Ogres evaņģēliski luteriskās draudzes mācītājs Modris Īvāns.

Pēc svinīgās karoga atklāšanas lāpu gājieni turpinājās un noslēdzās ar piemiņas brīdi Brāļu kapos.

Skolotāja Gunta Būmeistare

Foto no www.ogresnovads.lv

Piedzīvojumu sacensības „Pūču nakts”

6.novembrī Ogrē jau otro gadu norisinājās piedzīvojumu sacensības „Pūču nakts”, kurās arī otro gadu piedalījās Suntažu vidusskolas komanda.

Sacensības organizē Ogres novada Jauniešu iniciatīvas centra jaunieši sadarbībā ar Ogrē esošajām pašvaldības un valsts iestādēm. Šogad piedalījās 16 komandas no Ogres, Suntažiem, Salaspils, pat no Jelgavas un Jaunjelgavas.

Dalībniekiem bija iespēja pildīt uzdevumus 9 kontrolpunktos, kurus organizēja visdažādākās Ogres pilsētas iestādes: Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Ogres Kultūras centrs, Ogres Centrālā bibliotēka, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Nodarbinātības valsts aģentūra, Ogres novada Sporta centrs, Baseins „Neptūns” un Ogres Bērnu un jauniešu centrs. Arī šogad uzdevumi bija atraktīvi, interesanti. Paši dalībnieki atzīst, ka katrā punktā bija interesanti un jautri. Jaunieši bija pārsteigti, ieejot iestādēs, ierastās oficiālās un nopietnās atmosfēras vietā ieraugot smaidošas sejas un atvērtas sirdis. Simpātiju balvu ieguvām no Pilsonības un migrācijas dienesta, kurā tikām pie jauniem „personu apliecinošiem dokumentiem” un jaunas identitātes, ko varēja izvēlēties pēc sirds patikas, pieliekot ūsas, piemērot brilles u.t.t.

Summējot kontrolpunktos iegūtos rezultātus, tika noskaidrotas un ar medaļām, diplomu un klišēri apbalvotas 1.-3. vietu ieguvušās komandas. **1. vietu ieguva komanda „Pēdējie Lāči” no Suntažiem (48p.)**, 2. vietu – komanda no Ogres 1.

Foto Gunta Būmeistare

vidusskolas „O1VSK PPV” (52p.), 3.vietu – komanda „Čiekuri” no Jelgavas puses (53p.). Tikai par vienu punktu atpalika 4. vietas ieguvēji - komanda „Draudzība” (54p.), tāpēc pasākuma organizatori viņiem dāvināja mierinājuma klišēri.

Es lepojos ar mūsu komandas jauniešiem Valteru Odziņu, Reini Ozoliņu, Ilzi Glaudiņu, Eviju Andersoni un Evitu Janbergu, kas nodemonstrēja cīņas spar, attapību un komandas vienotību šajās sacensībās. Mājās atgriezāmie pēc pusnakts un kopumā bijām noslojuši 18 km! (ir tāda laba aplikācija kā „Soļu skaitītājs”!) Paldies šoferītim Ilgonim, kas pacietīgi gaidīja šī pasākuma noslēgumu!

Skolotāja Gunta Būmeistare

Ziemassvētku egles Suntažu vidusskolā

16.decembrī

- plkst. 10.00 5-6 gadīgajiem pils zālītē „Svētki ledus pilī”
- plkst. 17.00 Lauberes filiālē „Kaķīša dzimavas”

17.decembrī

- plkst. 10.00 1.-4.klasei „Kraukšķīša ceļojums”
- plkst. 14.00 5.-8.klasei „Svētki Latvijā dažādos gadu desmitos”

- plkst. 17.00 9.-12.klasei „Ziemassvētku speciāl-izlaidums”

Diskotēka no 18.30-22.00

18.decembrī

- plkst. 11.00 Pieņemšana pie direktores

21.decembrī

- plkst. 10.00 „Suntiņu” jaunākajai grupai (internātskolas zālē)
- plkst. 15.00 „Suntiņu” vecākajai grupai „Ziemassvētku notikums mežā” (internātskolas zālē)

STĀSTS PAR ZVIEDRU BRĪVKUNDZI KATARINU SUNTAŽOS UN J. K. BROCI, UN PAR A. TAIMIŅAS PĒTĪJUMU – 17., 18. UN 21. GADSIMTS

Katarina un Johans Kristofs Broce šajā saulē nav satikušies, jo viņus šķir laika upe vairāk nekā simts gadu garumā, savukārt A. Taimiņa – vairāk par 300 gadiem.

Katarina jeb pilnā vārdā Hedviga Kārīna Gillenšjerna (arī Gillenšjērna, Gilljenšēra, Gillenšērna), dzimusi ap 1611. gadu Zviedrijā, mirusi 1683. gadā Suntažos, ir bijusi Suntažu muižas īpašnieka Engelbrehta fon Meka atraitne. Vācu valodā viņas vārds un uzvārds atveidots – Catharina von Gyldenstiern vai Gūldenstern, tā kā Latvijā viņa galvenokārt runājusi un rakstījusi vācu valodā, turpmāk lietosim šā vārda un uzvārda vācisko variantu – Katarīna Gildenšterna.

J. K. Broce (1742–1823) pēc profesijas bijis skolotājs, bet pēc izglītības teologs un literāts. Broce bija ļoti apdāvināts zīmētājs, kaligrāfs [kas prot skaidri un skaisti rakstīt] un topogrāfs [kas prot mērīt un zīmēt plānu], vāciski runājošs jauneklis. Kāda saistība Katarīnai, Brocem un Aijai Taimiņai, to uzināsim šajā rakstā.

Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas galvenā bibliotekāre, rokrakstu un reto grāmatu speciāliste filoloģijas zinātņu doktore Aija Taimiņa ir atklājusi J. K. Broces saikni ar 17. gs. rakstnieci un Suntažu muižnieci Katarīnu. Par saviem atklājumiem viņa referējusi 2011. gada 18. janvārī Latvijas Universitātes seminārā „Latviešu raksti un raksti Latvijā 16.–17. gadsimtā – pētniecības aktualitātes un problēmas” (par to var izlasīt šā semināra hronikā „Baltu filoloģija XX (1) 2011, 89.–91. lpp.), bet šeit sniegsim daudz plašāku stāstījumu nekā hronikā, jo tas veidots pēc pašas A. Taimiņas referāta teksta (Taimiņa 2011), kuru viņa uzticēja šā raksta sastādītājai, kā arī pēc citām viņas publikācijām – „Rīgas Sv. Jēkaba baznīcā 1774. gadā atrastais stāvus iemūrētais cilvēks” („Mākslas Vēsture un Teorija”, 2009/12, 58.–70. lpp. (Taimiņa 2009) un L. Malānes intervju ar A. Taimiņu „Katoļu Baznīcas Vēstnesis” 2010.10. aprīlī „Stāvus iemūrētais cilvēks Rīgas Sv. Jēkaba baznīcā” (Malāne, Taimiņa 2010).

Aija Taimiņa ir lielākā speciāliste Latvijā par J. K. Broci, viņas disertācijas temats ir „Johana Kristofa Broces (1742–1823) dzīvesgājums un viņa rokrakstu kolekcija LU Akadēmiskajā bibliotēkā”, kas aizstāvēta 2013. gada 26. martā.

Kāpēc A. Taimiņa interesējās par 17. gs. Suntažu muižnieci, ja Broce ir dzīvojis, sākot no 18. gadsimta vidus līdz 19. gadsimta sākumam? Zinātniece ir apzinājusi visus faktus, kas attiecas uz J. K. Broci, Broces atstāto mantojumu un cilvēkiem, kas kaut kādā veidā ir bijuši minēti saistībā ar viņu. Izrādās, ka Broce ir pārzīmējis 17. gs. Suntažu muižas īpašnieku fon Meku dzimtas kapeņu zīmējumu Rīgas Sv. Jēkaba baznīcā, pie šīs ģimenes pieder arī Katarīna Gildenšterna fon Meka. Jāpiebilst, ka Vidzeme ietilpst Zviedrijas sastāvā (no 1629. līdz 1721. gadam) un šajā laikā Sv. Jēkaba baznīca pakļauta Zviedrija kronim, ir evanģēliski luteriskā baznīca, tajā „guldiņi daudz Zviedrijas pavalstnieki, starp tiem

arī Zviedrijas armijas militārpersonas un ierēdņi” (Taimiņa 2009,65).

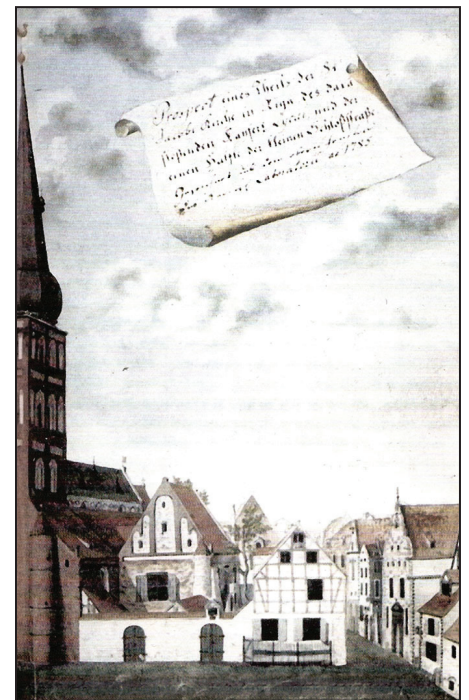
A. Taimiņa stāsta par savu atradumu: „Apzinot Johana Kristofa Broces kolekciju, Tartu literatūras muzejā atradās unikāli Broces zīmējumi, kas attēloja savulaik un joprojām šokējošu 1774. gada atradumu Rīgas Sv. Jēkaba baznīcā, proti, sienas pilārā stāvus iemūrētu 17. gs. vīrieti. Tas notika, nojaucot Meku ģimenes kapeņus. Dzimtas apbedījumu vieta bija iezīmēta ar greznu epitāfiju [zīmējumu ar uzrakstu], kurā Golgātas ainas fonā bija redzamas 16 Meku ģimenes personas. Epitāfijas teksts vēstīja, ka „1677. gada 3. jūlijā Dievam par godu likusi uzstādīt augstdzimusi brīvkundze Katarīna Gildenšterna saviem abiem mirušajiem vīriem, Pērnavas vietvaldim un Kokneses apriņķa zemes tiesnesim Engelbrehtam fon Mekam un Rīgas apriņķa zemes tiesnesim Oto fon Flinghofam, par pastāvīgu piemiņu un tad sev un saviem pilntiesīgiem mantiniekiem” (Taimiņa 2009, 85). Vieta Sv. Jēkaba baznīcā pēc atraitnes gribas iepirkta 1676. gada 4. martā. Gandrīz pēc 100 gadiem Broce bija uzņēmies ne tikai atrasto iemūrēto cilvēku, bet arī drīz pēc tam iznīcināto Meku ģimenes epitāfiju bez Golgātas fona (Brotze Monumente, Bd. III, 235–236). Zīmējumā attēlota Katarīna Gildenšterna savas lielās ģimenes vidū (ar bērniem un abiem jau mirušajiem vīriem), visi stāv uz ceļiem, viņa – vidēja vecuma sieviete sēru tērpā, proti, Suntažu muižas īpašnieka Engelbrehta fon Meka atraitne Katarīna Gildenšterna.

J. F. Broces zīmējums – Meku dzimtas kapeņu attēls Sv. Jēkaba baznīcā

(no „Mākslas Vēsture un Teorija” 2009/12, 64. lpp.)
[Zīmējumā Katarīna ir vidū ar tumšu galvassegu, atstatu mirušais vīrs un 14 viņu bērni, zīmējumā uz jau mirušu personu krūšīm ir zīmēts sarkans krustiņš, kas šajā melnbaltajā kopijā droši vien nav redzams, tolaik dzīvi ir bijuši tikai trīs bērni, meita – blakus mātei un divi dēli, otrs un piektais no kreisās, viens no attēlotajiem izdrupušā mūra dēļ nav redzams, Dz. P. pēc A.T. stāstījuma.]

Kā J. K. Broce nokļuva Sv. Jēkaba baznīcā? A. Taimiņa stāsta: „Johans Kristofs Broce studijas bija sācis Leipcigā un turpinājis Vitenbergā. No turienes viņu uzaicināja uz Rīgu par mājskolotāju. Vēlāk viņš dabūja darbavietu Rīgas Ķeizariskajā licejā, sākumā par skolotāju, bet vēlāk viņš ieņēma augstākus amatus. Ķeizariskais

J. K. Broce. Skats uz Rīgas Sv. Jēkaba baznīcas daļu, Ķeizarisko liceju baznīcai līdzās un Mazās Pils ielas vienu pusi, 1785. (No „Arhitektūra un māksla Rīgā”, rakstu krājums, E. Grosmane, 2004, 15. lpp.)

licejs atradās netālu no Sv. Jēkaba baznīcas, kurai bija ideāls novietojums – tai apkārtnī norisinājās visa Rīgas vēsture. Un šajā laikā nojauca Sv. Jēkaba baznīcas kapeņus” (Taimiņa 2011.).

Kāpēc nojauca kapeņus baznīcās?

„Krievijas senāta rīkojums 1771. gada 24. martā (arī 17. novembrī) noteica, ka turpmāk aizliegts apglabāt mirušos baznīcās, pilsētās, ciemos, kā arī to tuvumā un ka jāierīko iežogotas kapsētas ārpuslētā; rīkojuma pamatā bija sanitāri apsvērumi sakarā ar mēra epidēmiju Krievijā 1770. un 1771. gadā. Vidzemē rīkojums stājās spēkā vēlāk, kad 1773. gada 23. februārī Rīgas pilī to apstiprināja Vidzemes ģenerālgubernators Georgs (Džordžs) Brauns. Nojaukšanas termiņus vēl pagarināja” (Taimiņa

2009, 87).

1774. gada septembrī, kad nojauca Meku dzimtas kapeņu virszemes daļu Sv. Jēkaba baznīcā [gandrīz simts gadu pēc Meku kapeņu ierīkošanas], tur klāt ir bijis arī Broce, viņš šo faktu ir aprakstījis vēstulēs laikabiedriem un zīmējis, un pārzīmējis tur redzēto, arī Meku dzimtas kapeņu epitāfiju, kas pēc kapeņu likvidēšanu tur vairs nav

STĀSTS PAR ZVIEDRU BRĪVKUNDZI KATARINU SUNTAŽOS UN J. K. BROCI, UN PAR A. TAIMIŅAS PĒTĪJUMU – 17., 18. UN 21. GADSIMTS

redzama (Pēc Malānes, Taimiņas 2010). Sv. Jēkaba baznīcas pilārā iemūrētais un atrastais, un Broces zīmētais mirušais cilvēks tā arī nav atklājis savu noslēpumu, bet, tā atminējumu meklējot, no gadsimtu aizmirstības rēgainās krēslas [...] negaidīti ir izcēlies citas, tāpat aizmirstas dzīves meti" (Taimiņa 2011) – Katarīnas Gildenštrenas fon Mekas personība Suntažos.

Katarīna Gildenštēna fon Meka Suntažos

„1641. gada 14. martā Suntažu muižā svinēja lepnas kāzas. 22 gadu vecais zviedru armijas kapteinis Engelbrehts fon Meks bija pārvedis mājās sievu.

Meku dzimtā vēl gadiem ilgi pieminēja, cik naudas kāzām ticis izdots: tādēļ jaunā vīra mātei bija nācies aizņemties lielu naudu un sanaidoties ar citiem radiem. Bija vīns, marcipāns, konfektes, garšvielas, muzikanti u.c. (300 valstsdālderī), [valstsdālderī, saīsinot VD – zviedru laika nauda], bija zīda kāzu drēbes ar mežģīnēm jaunajam pārim un apģērbi to kalpotājiem (kopā par 230 VD), pirktis arī tūks [mīksts vilnas audums ar mīkstu virspusi] un mežģīnes (*Schier und Kammertuch*) utt. – 1300 VD.

Otrā rītā jaunā sieva *meine herzliebste hausfrau* bija saņēmusi lepnas dāvanas no vīra, ko apliecināja 4 liecinieku parakstīts dokuments [vācu valodā, šeit A.T. tulkojumā]: *Es, Engelbrehts fon Meks, dzimtkungs Suntažos, nosaku un apliecinu atklāti, ka es augstdzimūšai kundzei Katarīnai Gildenštēnai, dzimūšai Lindholmas brīvkunga meitai, Fēgelvīkas un Uibi mantiniecei, manai sirdsmīļajai mājaskundzei, apliecinot sirdī uz ticīgu mīlu, ko pret viņu jūtu, manu kāzu pirmdienā [...] svinīgi apsolu tai kā donation propter nuptias jeb rīta velti (Morgengabe): 8000 VD. Vēl jaunā sieva saņēma dimantu rotu (kleinodt) 500 VD, 2 zelta ķēdes – 666 VD, pāris dimantu aproces un dimantu kakla ķēdi – 450 VD. Kopā par kāzām izdeva milzu summu 8316 – VD. Vēl zināms, ka kāzās bija klāt neparasti augsts viesis – Vidzemes ģenerālgubernators Bengts Bengtsons Ūksenšjēns (1591–1643 Rīga) kopā ar savu dzīvesbiedri – Margeretu Brahi. Un visdrīzāk – jaunopāri laulāja Suntažu draudzes mācītājs Solomons Guberts. Jaunās sievas pilns vārds bija Hedviga Kārīna, brīvkundze Gillensjēna no Lundholmiem, Fēgelvīkas un Uibi muižu (Kalmarā) mantiniece, vāciskajā variantā – Katarīna Gildenštēna. Pēc kāzām viņa pārcēlās uz Suntažiem, un kļuva par lielas ģimenes māti" (Taimiņa 2011).*

Un A. Taimiņas pētījumi turpinās: „Jaunākie pieejamie ģenealogiska rakstura pētījumi ļauj precizēt ziņas par sazaroto brīvkungu Gillensjēnu dzimtu Zviedrijā, kur Fēgelvīkā (Kalmaras pusē), 8 bērnu ģimenē ir dzimuši Hedviga Katarīna Nilsa meita Gillensjēna. Viņas tēvs ir zviedru armijas viceadmirālis, vectēvs – valsts kanciers un ievērojams diplomāts, kas studējis Vitenbergā. Katarīnas dzimšanas gads nav nosakāms precīzi, varētu būt ap 1611. gadu. Viņa agri kļūst par bāreni (tēvs mirst 1622). Domājams, ka kādu laiku viņa uz-

turas Stokholmā, iespējams, 1630. gadā celtajā Bengta Ūksenšjēnas pilī – *Hessenssteinska palatset*. – Bengts Ūksenšjēns ir apprecējis Katarīnas māšicu, t.i., mātes māšas (Elsas Brahes, dzim. Gillensjēnas) meitu Margaretu Brahi (1603 – 1669) – karalienes Kristīnes kambardāmu (no 1644), kas 2 reizes precējusies, otrreiz – 1648. gadā ar Akselu Ūksenšjēna dēlu Johanu. Un tur, Stokholmā, Katarīna iepazīstas ar Suntažu muižniekiem – ar tēvu un dēlu fon Mekiem, kas tolaik bija Stokholmā, Engelbrehts fon Meks (tēvs) savulaik bija iemantojis zviedru kroņa uzticību, kara gados viņš bija uzņēmis Suntažos zviedru karaspēku, 200 vīrus un to vadoni, vēlāk valsts kancleru Akselu Ūksenšjēnu. Meks Stokholmā bija nonācis Ūksenšjēnu ģimenes lokā" (Taimiņa 2011).

„Katarīnas laulība ar Meku ilguši 24 gadus, domājams, tā bijusi laimīga. Engelbrehts fon Meks (1619–1665. 22.l.) vēlāk kļuva par Pērnavas vietvaldi, pēc tam par Cēsu (Kokneses) apriņķa zemes tiesnesi, un viņu laulībā dzimuši 14 bērni.

Dokumenti netieši liecina, ka viņa kopā ar vīru laiku pa laikam uzturējusies arī Stokholmā, galma aprindās. Īpaši tika uzsvērts, ka 1649. gadā dzimušo dēlu Gustavu (1649–1689) krista Stokholmā un tā krustmāte ir Zviedrijas karaliene Kristīna, kristīšanu veic pirmais galma mācītājs Ēriks, vēlāk (no 1664) Štrengnesas bīskaps (*Erik Gabrielsson Emporagrius, Ericus Emporagrius, 1606–1674*). To, ka Meku ģimenē vedeklas dzimta tikusi augsti cienīta, rāda arī jaundzimušo vārdi, piemēram, pirmajam bērnam vārds dots Bengts (= B. Ūksenšjēna), otrajam bērnam – meitai – Kristīna Margarēta, 10. bērnam – meitai – dots vecāmmātes Gervel(es) vārds. Tas nozīmē, ka tie ir bērnu krustvecāki. Citiem (5 vai 6) bērniem vārdi doti no Rozenu-Meku dzimtas.

Katarīna lielākus periodus uzturas ārpus Suntažiem (Rīgā, Pērnavā, Stokholmā). Viņas prombūtnes laikā no bakām vienā dienā mirst divi jaunākie bērni, pirmdzimtais, sešgadīgais Bengts Jākobs un pusotrgadīgais Nicolaus Engelbrechts. Abus bērnus bija izvadījis Katarīnas vīratēva amatā ieceltais (1635. 30.VII) draudzes mācītājs Solomons Guberts, kas šajā sakarā bija sacerējis sēru veltījumu.

Par Bengtu Jākobu Guberts saka: „Tam bija īpašas dāvanas, kas citiem viņa vecuma bērniem parasti nav: lieliska atmiņa, ka viņš varēja skaisti lūgties un drīzi darināja dziesmas, ko viņš arī labprāt piekopa; vienlaikus labs saprāts, par ko daudzi visai bieži brīnījās, tāpat skaidra izteiksme un gaiša labskanīga balsis. Biju līcis uz viņu lielas cerības, līdz ar raizēm, jo sakāmvārds saka: pārāk gudri bērni reti piedzīvo vecumu. Nāve kļuva par abu ārstu un doktoru.”

Kārīnas [Katarīnas] vīratēvs 1635. gada 30. jūlijā iedibina Suntažu pastorātu un ieceļ Gubertu par Suntažu mācītāju, un dod viņam 4 zemniekus (paueren): Maschen, Gebbeling, Blom, Laass [Dz.P. – no Mašeniem, Gabaliņiem, Blūmiem un Lāsām]. Meks norāda, ja kāds no baznīcas zemniekiem (kirchenpaueren) aizbēg, pas-

tors par to atbild. Te fiksētas nodevas, ko zemniekiem jāsniedz mācītājam.

Katarīnas vīrs Engelbrehts fon Meks mirst 1665. gada 22. janvārī 46 gadu vecumā Raunā, gandrīz pēc gada, 1665. gada 19. decembrī, viņš svinīgi apbedīts Rīgā. Katarīna paliek viena ar bērnu pulku, jaunākajiem ir tikai 3 un 6 gadi, un tolaik jau 4 bērni miruši. Un viņai kā sievietei nav tiesību pārvaldīt savu īpašumu. Tiek iecelti divi aizbildņi. Katarīna tomēr pati spējusi pieņemt patstāvīgus lēmumus un saimniekot tā, ka vēlāk viņas dēli sacis: „Viss, kas mums ir, ir pateicoties mātes rūpēm un darbam.” **Katarīna nodibina Suntažos nabagu patversmi un hospitāli, kurā noteikts uzturēt 5 nabagus par muižas naudu.** Tā viņa bija pārkāpusi strikti nospraustās 17. gs. sievietes pasaules robežas (Pēc Taimiņa 2011).

Katarīna ar otro vīru salaulājusies 1667. gadā, vīrs ir Rīgas apriņķa tiesnesis Oto fon Fītinghofs (1634–1675.23.II), viņš apglabāts 1677. gada 21. jūnijā Sv. Jēkaba baznīcā.

Patī Katarīna Gildenštēna mirst 1683. gada maijā Suntažos, apglabāta Sv. Jēkaba baznīcā līdzās saviem vīriem, tiešu norāžu par to baznīcas grāmatā gan nav. Jāpiebilst, ka „Meku dzimta Gildenštēnas celtās kapenēs Sv. Jēkaba baznīcā no 1677. līdz 1771. gadam apbedīti 13 Meku dzimtas piederīgie” (Taimiņa, 2009, 66).

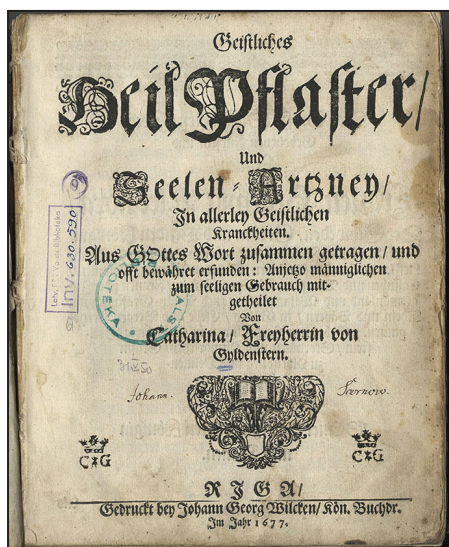
Pētniece ir atradusi ziņas H. Langes grāmatās par citiem Meku dzimtas mirušajiem Suntažos. „No 17. gs. pirmajā pusē mirušajiem Meku dzimtas pieaugušajiem vīriešiem divi apglabāti mūrētajās kapenēs zem 1631.–1633. gadā celtās Suntažu baznīcas, ko Polijas–Zviedrijas karā nopostītās vietā līcis būvēt Engelhardts von Meks (1570–1636) – Katarīnas Gildenštēnas vīratēvs. Viņš arī tur apglabāts tāpat kā viņa vecākais dēls Vilhelms fon Meks (1605–1634). Ceļot jauno, t. i., trešo, Suntažu baznīcu (1782, Kristofa Hāberlanda projekts), veco kapenu akmeņus nesaudzīgi izmantoja būvdarbos, bet kapaplāksnes atdeva tiem, kas to vēlējās” (Taimiņa, 2009, 69).

Katarīnas Gildenštēnas prozas darbs par dvēseles dziedināšanu

1677. gadā Rīgā karaliskā tipogrāfa Vilkena drukātavā tika iespiests vairāk nekā 760 lappušu apjomīgs darbs: „Geistliches Heil Pflaster und Seelen-Artzney in allerley Geistlichen Kranckheiten Aus Gottes Wort zusamen getragen, und offft bewähret erfunden: Anjetzo maenniglich zum seeligen Gebrauch mitgetheilet von Catharina, Freyherrin von Gyldenstern.” A. Taimiņas tulkojumā nosaukums ir šāds: *Garīgais dziedinājuma plāksteris un dvēseles zāles visās garīgās slimībās, no Dieva vārdiem salikts kopā un bieži par pārbaudītu atrasts, tagad daudziem par svētīgu lietošanu izpausts no Katarīnas, brīvkundzes fon Gildenštēnas.* Darbs veltīts karalienei Hedvīgai Eleonori.

„Nomātajā Suntažu muižā bija sarakstīts darbs par dvēseles dziedināšanu, tas satura dēļ patiesi ir uzskatāms par retumu un dārgumu (*rara et cara*). Intere-

STĀSTS PAR ZVIEDRU BRĪVKUNDZI KATARINU SUNTAŽOS UN J. K. BROCI, UN PAR A. TAIMIŅAS PĒTĪJUMU – 17., 18. UN 21. GADSIMTS

Katarinas 1677. gadā izdotās grāmatas
titullapa (LNB)

santi, ka drīzumā grāmata tikusi pārtulkota (varbūt jau sākotnēji uzrakstīta) un pēc gada izdota arī zviedriski "Ett andeligit apoteek" (Rīga, 1678). Vēl 20. gs. 30. gadu beigās Rīgā bija zināmi vairāki vācu izdevuma eksemplāri, bet mūsdienās fiksēti tikai trīs: Rīgā viens eksemplārs Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (no Senates un Vēstures pētnieku bibliotēkas), Stokholmā Nacionālajā bibliotēkā un Upsalā. Šo iemeslu dēļ pētniekiem Gildenšternas grāmata un viņas personība ir palikuši neiznīnāti un nenovērtēti lielumi.

Latvijas senākā literatūra ir vīriešu radīta un lielākoties – arī vīriešiem adresēta. Katarīnu Gildenšternu jeb patiesībā Hedvigu Kārinu Gillenšjēru pirmās ir pieminējis Frīdrihs Konrāds Gādebušs 1777. gadā [...] un vēl daži citi, kā hronoloģiski pēdējie un arī kā visplašākais pieminams Haralds Langes pētījums par Meku dzimtas vēsturi 1913. un 1931. gadā.

Tomēr līdz pēdējam laikam tikai aptuveni fiksēti pat viņas dzīves dati un izcelsme; tāpat maz bija to, kam bija zināma Gildenšternas literārā darbība. No jauna apzinātie fakti un dokumenti par Gildenšternu un Meku dzimtām paver iespējas dziļāki tekstā izpratnei. Katarīnu Gildenšternu ļauts iepazīt ne tikai kā daudzu bēdu un zaudējumu piemeklētu sievieti: bāreni, sievu, māti, atraitni, kas radusi mierinājumu vienīgi dziļā ticībā un vecumdienās ilgojusies pēc nāves kā visu laicīgo ciešanu un slimību remdētājas. Viņas pārspriedumos lasām pašas pieredzēto, tos caurauž skarba patiesība un izskan dziļš rūgtums.

15 nodaļās izkārtoti pārspriedumi, tos ievada un noslēdz citāti. Tās ir nodaļas par ciešanām jeb krustu, sērdienību, slimību, bērniem un to audzināšanu, par atraitību, par savējo atraidītiem, par kārdināšanu, par piedošanu, par grēku, par sarunu ar

Dievu jeb mākslu lūgties un attiekušanos no pasaules, par nāvi, par mūžīgo dzīvošanu un mirušo augšāmcelšanos.

Katarīnai būtiskākie tēmu loki ir robežsituācijas, liktenīgu un smagu triecienradīti pārdzīvojumi sievietes dzīvē.

Bāreņa un atraitnes rūpesti, kas jānes un jāvar panest. Un kā būtiskākā tēma – nāve – atpestītāja, atskaites punkts dzīvei. Grāmata liecina, ka autores skumjas par mirušo pirmo vīru Engelbrehtu fon Meku laiks nav spējis dzēst pat pēc 12 gadiem. Pirmais vīrs ir bijis uzticams un mīlēts laulātais draugs, kas aprūpējis savu sievu un savu namu, atbalsts ikdienas darbos un garīgi tuvs cilvēks, kura nāve ir neremdināms zaudējums: „(105) Vīru zaudējot, zaudē daudz, jo vīrs ir viņas dzīves saturs; (107) viņš ir bijis pavēnis un miers viņas rūpēs, viņas prieku radītājs, viņas sirds patiesā mīla; (104–105), cik daudz gan nelaimju nāk līdz, kad atstātā atraitne ar daudzajiem bērniem iegrimst slimībā un parādos, un arī no visiem savējiem tā ir tālu prom, tā ka viņai nav neviena, kas to apkampj; bēdas, ak kādas bēdas ir vientuļajai, kad tā pakrīt, jo nav un nevar atrast neviena, kas tai atkal palīdz. Atraitība ir smagākais stāvoklis, kādu vien var iedomāties.” Gildenšternas vārdi mirdz kā asaru pērles, tajos virknējas daudzu sieviešu rūgtā dzīves pieredze. Kā vientuļīgas sievas raud – tā akmens raud, arī 17. gadsimtā.

Viņas grāmatā atrodamas arī autores pārdomas un bažas otrās laulības sakarā: „Smagas un dziļas domas ir atraitnei, ja tā iedomājas doties otrā laulībā. Viņa raizējas: 1) ka viņai vajadzēs savus bērnus nodot audzītēvam, 2) ka viņai savas dzīves laiks jāpavada vienai. Ja viņa paliek neprecējusies, tā slimo, kad viņa ir slima, nav neviena, kas to koptu, un jo bieži notiek tā, ka bērni labprāt redz savas mātes nāvi. Tā nu nabaga atraitnei nākas nopūsties ik dienas par savu vīru, ko tā zaudējusi, un raudāt par citu vīru, kas tai atkal jāapņem. (106)”.

Gildenšternas vēlāk rakstītos pārspriedumus skan dziļš rūgtums: "Ja atraitnei vīrs nomirst, tai nav atļauts iet laukā no mājas un pat runāt ar draugiem, vai pat izīdzināties ar parādniekiem, tai jāpaliek ieslēgtai savā mājā, un viņas darbs ir ar asarām slacīt zemi, un debesis ar vaidiem pieskandināt: ak, cik bēdīga ir viņas atraitība! Ja tā iet no mājas laukā, tevi uzskata par negodājamu, ja tā neiet ārā, tā pazaudē sevi. Summa summarum nelaimīgās atraitnes atrod tūkstošus, kas viņas dzīvi izītko, bet nevienu, kas viņai posta laikā nāk palīgā." Tā kā darbs rakstītais dzīves izskaņā, vecumdienās, kad autores spēki jau ir tuvu izsīkumam (ir uzskats, ka, guļot gultā, viņa darbu diktējusi, jo bijusi jau pusakla): autores „augums ir sakrītis sērojot un kļuvis vecs., summa summarum, no galvas līdz pat kāju pēdām manī nav nekā vesela (680)", tad, saprotams, ka

par grāmatas vadmofigu kļūst nāve kā atpestīšana.

Atkāpei A. Taimiņas pārdomas Meku ģimenes kapenēs iemūrētā cilvēka sakarā. Vai maz iespējams izteikt to izjūtu gammu, kas bija jāpārdzīvo 17. un 18. gs. cilvēkiem, tuvinieku zaudējot, jo tos apbedīja tikai pēc gada vai ilgāk, un bija jānonāk saskarē ar aizgājēja mirstīgajām atliekām. Jau pieminētajai Katarīnai Gildenšternai liktenis bija daudzkārt vēlējies stāvēt pie savu tuvinieku zārka: no epitāfijā attēlotajiem viņas 14 bērniem un 2 vīriem 1677. gadā dzīvi bija tikai pieci dēli un viena meita. Gildenšterna bija pieredzējusi, kā iznīcība pārvērš tos, kas pārcēlušies pāri nāves melnūpei ("Schwartzbach des Todes"). Jāsecina, ka Gildenšterna daiļliteratūras un morālteoloģijas jomā bija daudz stiprāka par praktiski orientēto Suntažu draudzes mācītāju Salomonu Gubertu (†1653), kuram pieder pirmā lauksaimniecības grāmata Vidzemē "Stratagemata oeconomica Oder Akker-Studen" (1645). Katarīnas rakstītais teksts apliecina, ka autore ir izglītota, pratusi vairākas valodas un daudz lasījusi, baroka laika literāte un reliģijas filosofe. Un lasīšana viņai ir sniegusi mierinājums un prieku.

Suntažu brīvkundzes grāmatas lielākā vērtība ir spēja brīvi izteikt emocijas un darīt to literāri izkoptā formā. Tā ir proza, kas līdzinās dzejai. Valoda nereti ritmizēta, izteiksme bagāta atkārtojumiem, ar skaidri jaušamu Bībeles un garīgo dziesmu frazeoloģiju. Bet vācu valoda nav viņas dzimtā!

Jau 1677. gadā Gildenšterna rakstīja par aiziešanu no pasaulīgā, 1682. gadā viņa atsakās no visiem saviem pienākumiem un īpašumiem un sadala tos starp saviem 6 bērniem: „Pavisam atsakos no administrēšanas un vēlu viņiem visa veidu prieku, mīlestību un vienotību, līdz ar laimi un svētību to saimniecības lietās un visu citu labklājību. Lielāki drošībai esmu gribējusi to apstiprināt ar savu vārgo roku un dzimtas spiedogu. Tas notika manā slimības (vārgšanas) gultā 1682 19. jūnijā Catharina Gyllensterna mp." Pat neilgi pirms nāves sacerētais dokuments liecina par Gildenšternas bagāto valodu, kas saistītā prozas tekstā uzrāda ritmizētas izteiksmes klātbūtni.

Suntažu Fēgelvikas zelta zvaigznes – Kārinās Gillenšjērnas personības kodolam ļauj tuvoties viņas grāmata, bet, tikai pateicoties Johanam Kristofam Brocem, var ieskatīties arī viņas dzīvesgudrības un laipnības pilnajos vaibstos" (Pēc Taimiņas 2011.). Katarīna Gildenšterna fon Meka ar Suntažu muižā uzrakstīto un 1677. gadā iznākušo grāmatu par dvēseles dziedzināšanu 760 lappušu apjomā uzskatāma par pirmo Vidzemes literāti, sievieti, kas pievērsusies prozai. Un Suntaži var ar viņu lepoties.

Rakstu pēc A. Taimiņas pētījumiem
sagatavojuši Dz. Paegle

PAR KO RAKSTĪJA AVĪZES PIRMS 100 GADIEM?

Rīgas Latviešu teātris

Mūsu kultūras dzīves centrs – sirmā Rīga, palikusi bez kādiem gara baudījumiem. Nav ne koncertu, ne teātru, ne rakstniecības. Atlikušās avīzes apkalpo tikai "politiskās slāpes" – garīgās – paliek tām blakus lieta. Tāpēc jo plašās aprindās silti tika uzņemta ziņa, ka svētdien, 4.oktobrī, tiks sarīkota teātra izrāde. Cik lielas bijušas publikas slāpes, to liecina tas, ka plašās Interimteātra telpas jau die-

Vēsture un varoņi

Tauta, kas grib pastāvēt, nevar to darīt bez savas vēstures, bez tradīcijām. Vēl visiem atmiņa tas laikmets, kad latviešu tautai griez muguru tā sauktie "kārķu vācieši". Latviešu tautas pagātnē izcēlās grūtie vergu laiki, bet viņas pirmlaikmets bija segts kā ar plūvuri. Nav brīnums, ka aiz šī iemesla tad arī daudzi atgriezta muguru šai "vergu tautai" un pieķērās tai tautai, kurai bija slavena pagātne, sava

Latviešiem viņu negods iet līdz

Kamēr mēr, latvieši, skaldījāmieš un plūcāmieš mājās, tikmēr šī skaldīšanās un plūcāšanās bija mūsu mājas lieta, gar kuru ciņiem nav daļas. Bet tagad kara vētra mūs ir iesviedusi citas tautas sētā un nostādījusi viņas acu priekšā ar visiem tikumiem un netikumiem. Plašāka krievu sabiedrība tikai tagad iepazīstas ar latviešiem. Lasa laikrakstos un sajūsmiņās par latviešu bataljonu, Petrogradā skatās un brīnās par latviešu mākslas gatavību. Tās ir gaišās puses. Bet bez gaišajām pusēm latviešiem par nožēlošanu līdz iet arī

nu iepriekš bija izpārdotas. Publika bij' no visām aprindām – neskatījās uz to, ka tas bija "interims" (pagaidu telpas), kur notika izrāde, nedz atsaucās uz to, ka Rainim šie nav vietas. Likās, it kā kāda sēta, kas šķīra agrāk publiku divās daļās, šinīs tautas posta dienās būtu sagrūvuse, sakrituse. (Diemžēl redz vēl dažus puslūzušus stabeļus un ietrūnējušus mietus turamies.) Tagadējie pārbaudījumi iegriezuši dziļas rētas katra latvieša sirdī, kas jūt sevi kā zaru pie latviešu tautas koka.

kultūra un savas izkoptas tradīcijas. Tautas, kuras grib pastāvēt, apzinīgi un neapzinīgi izkopj un rada savu vēsturi. Tiek izcelti nopelnu bagāti vīri, varoņi, celti pieminekļi un rakstīti raksti. Un nākošās paaudzes ir lepnas uz savas tautas pagātni, saviem senčiem, saviem varoņiem un viņu darbiem. Tiek celtas krātuves un muzeji, kuros ievieto vēsturiskus darbus un lietas, kam ar pagātni, ar tautas vēsturi un attīstīšanu kāds sakars.

Mūsu tauta vēl ir jauna. Liela

Šai tagadējai tautas dvēseles jušanai labi bija piemērota pirmajai izrādei izvēlēta luga "Pūt, vējiņi!". Publika neuzņēma izrādi ar ovācijām, bet ar klusu sirsniību un aizkustinājuma. Izrādē bija daži labi vilcieni, kas nepamanīti nepagāja garām, kaut gan visi tēlojumi neapmierināja. Nākošai izrādei izvēlēta tautas luga "Kas tie tādi, kas dziedāja". Atkal - bāru bērni, kas tagad palikuši bez saulītes vakarā.

Slf. (Varavīksne, Nr.37-38., 14.11.1915)

tāpēc ir nozīme mūsu tautas vēsturē un nākotnē latviešu tautas bataljoniem. Kādos ieskatos kurais par šiem mūsu tautas kareivjiem, nevar būt priekš latviešu vēstures no svara. Viens tomēr ir skaidrs – šie tautas kareivji ir liels faktors mūsu tautas vēstures pacelšanai. Šie kareivji ir varoņi, par kuriem ar cienību atsaucas arī citas tautas, par kurām runā un raksta.

Slava varoņiem!

Krs. (Varavīksne, Nr.40., 28.11.1915)

viņu ēnas puses, kuras svešajā mājā uzkrīt jo tumšāki. Latviešos visvairāk pazemojošā īpašība – pašnecienīgā savstarpējā nogānīšanās nekad nav sasniegusi tik nejēdzīgas formas, kā taisni šajā tautas posta gadā, kur tautai katru acumirkli ir jādreb par savu eksistenci. Ar lielu negodu mums jāredz, ka Petrogradā, liekas tamdēļ vien, uzturas daži latviešu "vadoņi", lai virinātu salonu pakaļdurvis un nodarbotos ar paslepenu iečukstēšanu savu personīgu un uzskatu pretinieku pazudināšanas nolūkā. Šādu nicinošu iespaidu par latviešiem pūlas iepotēt krievu sabiedrībā Fr.Veinbergs, kurš

latviešu populārās organizācijas valdības acīs mēģina notaisīt par latviešu un visas valsts ienaidnieku. Mums, latviešiem, par šo un viņam līdzīgiem vairs nav jābrīnās. Tie ir uz visu spējīgi. Te ir darīšana ar tādu pretsabiedrisku elementu, kurš nav labojams. Sabiedrības interesēs ir tikai – šo elementu iespaidu lokalizēt pēc iespējas šaurākā lokā, atsedzot viņa nevēdzīgo kailumu visā pilnībā, lai sabiedrība iegūtu pret viņiem riebumu un no tiem novērstos.

(Lidums, Nr.248, 06.11.1915)

Romualda Sudņika piemiņai

Romualds Sudņiks dzimis 1927.gadā skolotāju ģimenē. Pēc Daugavpils pedagoģiskā institūta absolvēšanas atbilstoši to laiku sistēmai, tika norīkots darbā par mācību pārzini Varkavas skolā. Tur viņš satiekās ar skolotāju Sabīni. Kopā strādājot viņi iepazīstas tuvāk un 1949.gadā tiek dibināta jauna ģimene. Lielu prieku sagādā dēls Vilis, kurš dzimis 1950.gadā. Romualda darba gaitas vedušas viņu uz dažādām skolām, tai skaitā Amuļu un Līksnas septiņgadīgajām skolām, kur katrā no šīm skolām aizvadīti 10 darba dzīves gadi.

Kopējais darba un dzīves ceļš Sudņiku ģimeni atveda uz Suntažiem, kur Romualds par darbmacības skolotāju Suntažu internātskolā nostrādā līdz pat brīdim, kad dodas pelnītā atpūtā pensijas gados.

Dēls Vilis savas ikdienas gaitas vadīja Rīgā, taču ļoti bieži nedēļas nogalēs ciemojās pie vecākiem un palīdzēja tikt galā ar ikdienas rūpēm.

Diemžēl, likteņa gaita ir neizdibināma un šīgada vasarā dēls Vilis pēc grūtas slimības aiziet mūžībā, atstājot vecākus ar dziļām sāpēm sirdī un neatbildētiem jautājumiem.

Oktobra mēnesī, nespējot pārdzīvot sāpes par zaudēto dēlu, mūžībā aiziet arī Romualda sieva Sabīne. Pēc nepilna mēneša, novembra sākumā, saviem tuvajiem cilvēkiem mūžībā seko arī Romualds.

KULTŪRAS NAMĀ DECEMBRĪ

• 05.12. plkst. 18:00 vokālo **ansambļu sadziedāšanās** "Mēs varam līdzās būt". Ieejas maksa - 1 Euro.

• 10.12. plkst. 14:00 **izrāde bērniem** "Sunītis un Kaķīte". Lomās: Sunītis - Armands Ekštets/Enriko Avots, Kaķīte-Inta Bankoviča/Gerda Dinsberga. Ieejas maksa-2 eiro.

• 10.12. no plkst. 9.00-17.00 **Redzes pārbaude**. Optikas salons "Metropole" izbraukums. Pieteikties pa tel. 29264645.

• 13.12. No plkst. 10.00-14.00 **Ziemassvētku tirdziņš** kultūras namā.

• 13.12. plkst. 15.15 Ev. Lut baznīcā kora "Suntaži" un vokālā ansambļa "Svīre" **koncerts "Mazu brīdi pirms..."**.

• 18.12. plkst. 19.00 Laila Ilze Purmaliete, Jānis Paukštello un Latvijas Radio vokālā grupa "Dzegužīte" **Koncertprogrammā "Baltās dziesmas"**. Ieejas maksa-5 Euro.

• 19.12. plkst. 11.00 pagasta **pirmsskolas vecuma bērnu Ziemassvētku eglīte**. Pieteikties pie T. Makarovas, t. 65037187.

• 19.12. plkst. 15.00 Pagasta **senioru Ziemassvētku sarīkojums**. Jūsu priekam muzicēs Andrejs no Cēsīm. Aicinām piedalīties suntažniekus labākajos gados, kam sirdī dzīvesprieks un jaunība! Pieteikšanās pie T. Makarovas.

• 26.12. plkst. 21.00 **Ziemassvētku balle - groziņu vakars** ar grupu "Mākoņstūmēji". Vietu pieteikšana pie galdiņiem un ieejas biļešu izpirkšana līdz 21. decembrim! Informācija pa tel. 29217856, 65037246.

• 02.01. plkst. 16.00 **Jaungada Masku balle** sniegotajā Suntažu estrādē! **Sekoiet precīzākai informācijai afišās!!!**

Kolektīvu izbraukumi.

• 5. decembrī VPKD "Sunta" piedalās deju kolektīvu sadancī Ulbrokā.

• 6. decembrī amatierteātra "Sauja" viesizrādes Ļaudonas un Saikavas kultūras namos ar izrādēm "Dzimumdienas rītā" un "Kā brāļi Trusītis uzvarēja Lauvu".

• 12. decembrī folkloras kopa "Saule" piedalās sestajās Tautas mākslas un amatu dienās "Baltā laipa" Ogres Kultūras centrā. No plkst. 12.00 - 13.00 deju zālē Suntažu folkloras kopas programma.

8. decembrī (otrdien) plkst. 19.00 Sandija Semjonova dokumentālā filma "Prāta vētra: starp diviem krastiem." Ieeja - 2 Euro.

Izsaku pateicību Ninai Blūmai, Jānim Rečam, Edītei Strīkei, Dainim Viesturam, Reinicānu ģimenei par finansiālu atbalstu Suntažu kapu mūra nostiprināšanas darbu veikšanai.

Herla Ivanova

Paldies Aldai Balodei par uzdāvinātajiem floristikas materiāliem un mana Pateicība arī Dzidrai Bleijai un Dzidrai Lagei par ziedojumu represēto pieminēšanai.

Dzidra Sproģe

Suntažu k/n amatierteātris "Sauja" un kultūras nama darbinieki **sveic SAVU režisoru Didzi Cauku** ar ieguldītā darba novērtējumu novadā!

*Kā gribētos vēl parunāt
Ar Tevi, mīļo māt!
Bet atvadām laiks roku sniedz,
Man Tavu mīļo glāstu liedz.*

**Līdzjūtība Lidijas Bērziņas
tuviniekiem, pavadot viņu pēdējā
gaitā.**

"Vampu" mājās iedzīvotāji.

Lai paliek ābele, ko iestādīju
Un vārds, ko kādam teicu mierinot.
Tik godīgs darbs bez skaļuma ir vainags
Pie zemes vārtiem, ko man līdzī dot.

(K. Apškrūma)

Izsakām līdzjūtību ilggadējā skolotāja
Romualda Sudņika
piederīgajiem, viņu smiltājā pavadot.

*Suntažu internātskolas – rehabilitācijas centra kolektīvs,
bijušie kolēģi un kaimiņi.*

*Māt, Tu saules ceļš un labā avots
Biji,
Kam, rimstot tecēt,
Mūsu sirdīs paliek
Joprojām mīlestības vilnis balts.*

(K. Apškrūma)

Izsaku līdzjūtību Andai, Brigitai un
Ingai, māti pēdējā gaitā pavadot

Juris.

SVEICAM VISUS NOVEMBRA JUBILĀRUS! ĪPAŠI

70 gados

Māru Beļēviču
Ausmu Damani

75 gados

Dzidru Franku

81 gadā

Broņislavu Gaiduli

Ģenovefu Grišuli

Zinoviju Kalniņu

Aloizu Upenieku

82 gados

Pēteri Deksnī

Benediktu Kāļīti

Lidiju Lagzdīņu

83 gados

Emīliju Dreimani

Valentīnu Masāni

87 gados

Antonu Svilānu